

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Agricola”, (Sebeșul-sădesc), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Armonia”, „Astra”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Avergeana”, „Bădățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală”, (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inf), „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Buciumana”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Picaz), „Cassa de păstr.”, (Mercuria), „Cassa de vâstr.” (reuniune), (Săliște), „Cămpiana”, „Cârțișoreană”, „Ciacocana”, „Chiorana”, „Chiseteșiana”, „Codreana”, „Comuna”, „Concordia”, (T.-Uzdin), „Cordiana”, „Coroana”, „Cărbășoreană”, „Coroana”, (Timișoara), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Detunata”, „Doina”, „Drăganul”, „Dundăreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Insoțire de credit”, (Vestem), „Inst. de credit”, (Mehadia), „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Isvorul” (Sebeșul-inf.), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Ligediana”, „Lipovana”, „Lucafărul”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Munteana”, (Corniareva), „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Noiana”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Plugarul”, (Săcădate), „Poporul”, (Lugoj), „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoana”, „Reun. de împr. și păstrare”, (Ilea-mare), „Răureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-sădesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Silvania”, „Șoimușana”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnăveana”, „Tibleşana”, „Timișșana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Vatra”, „Victoria”, „Viitorul”, „Voileana”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Sănmărtin), „Vulturul” (Tășnad), „Zărândeana”, „Zlăgnea”,

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Ultrașovinism.

Suntem informați, că de aci încolo în urma unei dispozițiuni a *Curții de apel* (Tabla reg.) din Cluj, la tribunalul reg. din Sibiu, *cambiile cu text nemaghiar numai provăzute și cu o traducere maghiară legalizată se vor considera.*

Lege, care ar îndreptăți judecătorii noastre de a respinge cambiile cu text nemaghiar nu există.

În sensul legii de timbru §. 28 blanchetele de cambii formează *monopolul statului* și se vând numai în traficile statului cu taxa de timbru imprimată pe ele.

Este drept, că până acuma blanchete de cambii numai cu text maghiar și german a pus statul în vânzare, ceea ce este o nedreptate față cu celelalte naționalități din patrie. Dar în fine și aceasta este de ajuns ca să dovedim, că *Curtea de apel comite un abuz de putere* când dispune, ca tribunalele, ca judecătorii cambiile să nu considere cambiile cu text nemaghiar puse în vânzare de organele statului, sporind cu aceasta fără nici o necesitate și fără drept, speșele procesuale, ba periclitând prin aceasta chiar și incassabilitatea pretensiunilor cambiale, cari de regulă sunt de natură urgentă. Căci traducerea și legalizarea și mai vârtos timpul dela înaintarea la judecătorie a acțiunii respinse pe acest motiv, până la înaintarea a douăoară a aceleiași acțiuni, provăzute și cu traducerea pre-

tinsă, în multe cazuri este de ajuns ca debitorul să-și înstrăineze averea.

Legea cambială nu dispune ca textul cambiilor să fie numai în limba maghiară. Iar §-ul 12 al art. de lege 44 din 1868 dispune imperativ, ca la curțile de apel, cerând necesitatea ele însăși să-și procure traducerea documentelor cu text nemaghiar, acluse la proces, prin translatorii aplicați la ele pe speșele statului.

Neexistând deci nici o lege, care să dispună ca textul cambiilor să fie numai în limba statului, care în sensul §-lui 1 al art. 44 din 1868 (despre egala îndreptățire a naționalităților) este cea maghiară, dela sine se înțelege, că guvernul, care pune în circulațiune blanchetele cu text german nu numai că nu se cuvine să tolereze desconsiderarea acestor blanchete din partea judecătorilor, ci din contră ar fi dator să editeze și cambii cu text român, slovac, sârbesc și rutean, în limba tuturor naționalităților din Ungaria.

Dar exoperarea acestui drept căzând în competența altor factori, noi ne mărginim numai la accentuarea lui, rugând pe factorii competenți ca să întreprinză pașii necesari pentru curmarea acestei volnicii.

Trebue să presupunem despre ministrul de justiție, că el n'are cunoștință de ordinul din chestiune al Curții de apel din Cluj, căci având cunoștință de el și tolerându-l, ar însemna a desavuă pe colegul său dela finanțe, care pune în vânzare blanchetele cu text german.

Și dacă organele superioare numai din recursuri contra deciziunilor instanțelor inferioare își trag informațiuni despre abuzurile instanțelor inferioare, ar fi posibil ca *nici ministrul de justiție, nici cel de finanțe, nici chiar Curia reg. să nu aibă știre de acest abuz. Pentru că, dacă tribunalul ca prima instanță respinge o acțiune cambială pe motivul: că cambiul nu este cu text maghiar, recursul contra acestei deciziuni se înaintează la Curtea de apel, care a dispus luarea unei asemenea deciziuni. Curtea de apel ca for de a doua instanță firește aprobă deciziunea luată la ordinul ei, iar contra a două deciziuni identice, în sensul procedurii cambiale nu se mai admite apelată.*

Alt remediu deci, de a curmă acest abuz nu este, decât acela, care îl poate procura Camera advocațională.

Aceasta poate și are datorința, credem noi, ca prin o reprezentatiune la locurile competente, să soliciteze curmarea acestei praxe ilegale, pusă la cale, credem noi, numai pe teritorul Transilvaniei din motive ultrașovinistice.

P. C.

Contabilitate pentru „popor“.

Poporul nostru dela sate are — fără indoială — foarte puțină idee chiar și de cele mai simple și mai primitive sisteme de contabilitate. Puțin își și bat capul de altfel țărani noștri ca să ajungă la așa ceva și poate încă și mai puțin se gândesc, să-i învețe ceva în privința aceasta aceia dintre conducătorii lor, cari vin în atingere cu ei și cari pot. Se gândesc poate și unii și alții, că un biet țaran n'are așa lipsă de contabilitate, căci mult-puțina avere, pe care o stăpânește el, nu pretinde așa ceva. Și apoi cine ar și avea vreme — își va zice desigur țaranul nostru — să se ocupe cu scrisul și însemnatul a tot ce dă și primește în mână, câtă vreme el — ales vara — atât e de ocupat, încât nu știe singur pe ce să pună mâna mai degrabă și încărău să alerge mai întâi. Cu toate acestea lucrul nu e totemai așa de greu precum s'ar părea dacă admitem — și trebuie să admitem, — că chiar și cel mai harnic om perde fără să știe și să-și dea seama o grămadă de vreme în nelucrare sau cel puțin o folosește pentru lucruri puțin folositoare sau chiar netrebnice! Duminecile și sărbătorile — noi avem multe sărbători — încă s'ar putea folosi în parte pentruca chiar și cel mai simplu și mai sărac să-și dea puțin seama de munca sa săvârșită, de avutul său și de schimbările întâmplăte în timpul din urmă, în averea sa, oricât de mică ar fi aceasta.

Multe umblete zadarnice, multe zile de lucru perdute și mai ales multe parale greu muncitor ar cruță țaranul nostru — altfel de regulă muncitor, bun și drept — dacă și-ar purta numai cât de câtă evidență, dar în mod sistematic despre avutul său, despre afacerile sale economice și despre relațiunile sale economice față de alții. Mai ales de când a ajuns a se folosi și țaranul nostru într-o măsură destul de însemnată de credit — de acest cuțit cu două tăișe — lipsa unei purtări regulate de socoteli o plătesc mulți cu bani

grei. Astfel ajung apoi unii să se plângă de „băncile“, cari — după părerea lor — numai „sărăcesc“ pe bieții oameni. Adevărul este, că băncile noastre cel puțin — sunt de condamnat eventualele excepțiuni — n'au și nu pot avea de scop exploatarea și despoierea clienților lor, fie aceștia orice și oricine ar fi, ci din contră ajutorarea lor și că năpasta le vine datoraiilor nu dela bancă ci dela ei înșiși, căci neținând seama de termine și făcând vitată datoria, ajung în proces. Văzând mai la urmă că nu-i glumă, vin și se roagă și fac ce fac și pe lângă datorie și camete mai plătesc și cheltuieli de proces. Dar toate acestea le cunoaștem noi bine toți cei ce ne aflăm în serviciul băncilor. Dacă totuș amintesc de lucrurile acestea, o fac deoparte crezând, că se vor afla printre cetitorii acestei reviste și de aceia, cari n'au avut ocaziune a cunoaște din praxă aceste nevoi ale țărânimii noastre, iar de altă parte o fac, ca să arăt că nu e de loc superfluă, ci din contră foarte necesară pentru țărâimea noastră purtarea unui fel de contabilitate potrivit cu gradul ei de cultură și cu cunoștințele ei. Se înțelege, că acelaș lucru se poate susține și față de industriașii noștri și față de micii noștri comercianți. Acestora în special le este absolut indispensabil să-și poarte în mod sistematic socotelile, dacă vreau să se susțină la suprafață și să înainteze. Cu toate acestea îndrănesc să afirm, că numărul acelor meseriași și mici comercianți de-ai noștri, cari poartă vre-un fel de contabilitate completă și neexceptionabilă, este de tot minimal. Ba s'au întâmplat și se întâmplă cazuri, că asociați doi-trei sau mai mulți inși — fie și oameni mai de samă între ei — la vre-o întreprindere oarecare, nepurtându-și socotelile în rânduală, au ajuns să-i descurce pe urmă advocații, cari precum se știe — onoare excepțiunilor — ori descurcă ori incurcă și mai rău, dar își iau totdeauna partea din asemenea afaceri. Dar apoi câte năcazuri: certe și bătăi între frați și rudeni, între soț și soție și câte procese urâte și pustiitoare nu se întâmplă cu ocaziuni de moșteniri, de despărțenii etc., cari toate au la bază între altele de regulă și lipsa totală de orice evidență în scris — negru pe alb — de ce este al meu și al tău, de câtă avere și de câtă datorie este.

Dacă vrem cu adevărat binele poporului nostru dela țară precum și al classelor industriale și comerciale și ridicarea lor la bunăstare materială, ni-se impune — pe lângă altele — să ne interesăm a da pe căi potrivite instrucțiunile necesare în contabilitate tuturor țărănilor meseriașilor și comercianților noștri, cari sunt în stare să le înțeleagă și folosească. Sub contabilitate vom înțelege aici ținerea în evidență continuă a averii noastre, a schimbărilor, ce se întâmplă în ea, înmulțindu-o sau împuținându-o, precum și a tuturor relațiunilor noastre de ordin material față cu alții.

Spre ajungerea acestui scop, încât privește pe țărani, meseriași și negustorii noștri, pot și sunt datori să-și facă datorința autoritățile noastre superioare bisericăști-școlare, „Asociațiunea“, diferitele noastre reuniuni de meseriași — acestea chiar cu rizicul de a nu mai aranjă atâtea producțiuni teatrale etc., ca până acum — apoi indirect chiar și băncile noastre și în fine toți cari se pricep și cari vreau să fie numărați printre fii muncitori și cu tragere de inimă pentru înaintarea poporului nostru. Fiecare din aceștia: instituțiuni și particulari să-și facă în felul și în cercul lor de activitate datorința în această privință. s.

Chestiunea domiciliării ulterioare a cambiilor.

Chestiunea aceasta a format în timpul din urmă foarte adeseori obiect de discuție în cercurile institutelor de bani și mai ales în presa de specialitate. Întrebarea eră și este: îndreptățit este posesorul cambial a domiciliu ulterior cambia, fără autorizare specială sau nu?

Pân'acum forurile noastre judecătorești s'au pus în chestia aceasta consecuent pe punctul de vedere, că orice domiciliare ulterioară a cambiei, din partea posesorului cambial, fără autorizare expresă sau tacită din partea debitorilor cambiali este ilicită și deci nulă.

În zădar au protestat de nenumărate ori institutele de bani contra anomaliilor cărora a dat naștere aceasta restricțiune, căci protestele lor n'au aflat resunet la judecători. Ba nici atâta nu le-a succedat exoperă, ca judecătorii să recunoască institutelor escontătoare dreptul de a domicilia cambiile la ele însele. Toate acestea pe baza § 3, punct 7 al legii camb., conform căruia locul de plată ce este drept este o cerință exențială, dar dacă lipsește din cambie, atunci ca loc de plată se consideră locul indicat lângă numele sau firma trassatului.

Acum în fine forurile noastre judecătorești superioare par a fi părăsit punctul lor de vedere rigid observat până aci în chestia domiciliării ulterioare a cambiilor.

Într'un caz concret tribunalul din Z. a dat câștig de cauză giranților, cari și-au bazat excepțiunile pe faptul, că atunci când au subscris cambia în calitate de giranți, domiciliul a lipsit de pe cambie, deci scriindu-se ulterior în cambie fără știrea și învoirea lor, protestul ridicat contra acceptantului în locul domiciliului este impropriu pentru validarea dreptului de regres față de giranți.

Curtea de apel (Tabla reg.) din D. a aprobat sentința forului prim, pe când Curia reg. unde a ajuns cauza spre definitivă rezolvare, prin deciziunea sa Nr. 84/910 V dela 15 Martie a. c. a obligat pe părâți la plata sumelor cambiale.

Curia și-a motivat hotărîrea cu faptul, că după ce debitorii cambiali au stat timp mai îndelungat în legături de afaceri cu actorul, au avut cunoștință de praxa observată la institutul din chestiune de a domicilia cambiile la diferite institute reescontătoare. Și după ce contra acestei domiciliări nicicând n'au ridicat vre-o excepțiune, prin aceasta tacite și-au dat învoirea, ca autorul să poată domicilia cambiile după plac, deci și la sine însuș.

Un nou ram de operațiune pentru bănci.

(„Valoarea Română“).

Este general cunoscut că bancnota, nota de stat formează o părțică a datoriei băncii de emisiune, a statului, și are acoperire în aurul depus în pivnițele băncii sau în cassa țării, sau în garanția ce o dă banca, statul, ca debitor față de proprietarul bancnotei, a notei, care e creditorul băncii, a statului.

Bancnota oricând se poate amanetă, schimba ori valoriză, căci valoarea ei o dă statul, banca, care garantează pentru ea în una sau altă formă.

Din punctul acesta purcezând, ajungem la următoarea combinație, anume: precum bancnotele, notele de stat formează o părțică din datoria băncii, a statului, tot astfel acțiunile unei bănci, formează o părțică din datoria respectivei bănci, adică banca dărează cu atâta sumă acționarilor, cu câtă sumă este format capitalul societății, băncii.

Și vedem, că precum bancnota sau nota de stat se poate amanetă, schimba, tot asemenea și acțiunile băncilor se pot și se amanetează, se schimbă, plătin-du-se după acțiunile amanetate pentru suma primită pe ele, interese, iar în caz de schimbare, primind contravaloarea, care poate fi mai mică sau mai mare, după bonitatea institutului respectiv și mai ales după mărimea fondului de rezervă.

Bancnota, nota de stat însă, nu numai amanetă și schimba se poate, ci ea se valorizează și altcum, anume astfel că acel proprietar, care are bancnote superflue pentru trebuințele lui momentane, ca acestea bancnote să nu le țină fără folos, voind ca se valorizeze, adică să profite de valoarea bancnotei ce o are în posesiunea sa, o predă unei bănci pe dobândă pe un timp determinat sau nedeterminat, cu condiție că la caz când îi va trebui iarăș bancnota, să o recapete, dar nu numai bancnota, valoarea depusă, ci și fructul valorii aceleia, pe cari noi îl numim interese.

De aici purcezând, trebuie se ajungem la ideia, că dacă bancnota se poate în modul acesta valoriză depunându-se la bănci spre a aduce venit proprietarului ei, fără doar și poate, necondiționat trebuie să ajungem la convingerea și rezultatul, că și acțiunile, adică valorile băncilor, societăților pe acții se pot valoriză depunându-se pe dobândă la bănci, întocmai ca depunerile de bani.

Și precum bancnotele sau biletele unei bănci sau stat au mai mică sau mai mare valoare, așa și acțiunile institutelor și hârtiile de valoare, după cum acelea au mai mic sau mai mare fond de asigurare — fond de rezervă, au curs mai mic, valoare mai mică sau mai mare, și se poate cu mai puțin, sau cu mai mult valoriză.

Valorizarea aceasta a acțiunilor, a hârtiilor și a tuturor obiectelor de valoare, cu considerare, că până azi nici la români, nici la alte națiuni nime nu a vorbit de ea și nime nu a botezat-o eu o numesc „Valoare Română“. (? Red.).

Aceasta valoare se poate lua în bilanț după poziția „Depuneri de bănci“ în poziție separată, ca „Valoare Română“ sub ce vom avea se înțelegem, că institutul respectiv a primit spre valorizare ca depuneri, și acții de ale institutelor străine, precum și lozuri de stat, papire de valoare sau alte obiecte de valoare.

Dacă se admite posibilitatea aceasta, atunci deodată avem la institutele noastre un ram de operațiune nou, care totodată e real și important și în urmarea căruia, deodată ni se deschide o cale nouă de operațiune și înavățire.

Căci precând acțiunile noastre, papirele și obiectele de valoare, până acum au stat în pulpite fără de a aduce ceva folos proprietarului, ba dacă le depunem la bănci spre păstrare, mai trebuia să plătim după ele o taxă oarecare ca despăgubire pentru păstrare, de-acum înainte predându-le băncilor ca „Valoare Română“ ne vor aduce anual pe lângă dividendă și o sumă oarecare, ca interese de depunere.

Că ce va să zică aceasta introducere reese din următoarea asemănare:

Dacă cineva are acții, papire și obiecte de valoare în preț de 100.000 Coroane pe cari nu voiește să le schimbe, vândă, ci ar dori să rămână ale lui, dar totuș să-i aducă și ceva venit, acele le predă unei bănci ca „Valoare Română“. Dacă aceasta ar fi fructificată numai cu 1%, după suma de sus ar da la an 1000 coroane, care e un venit considerabil față de nimic din anii trecuți.

La noi Românii dacă toți ar depune acțiunile și valorile lor cu „Valoarea Română“ la bănci, în 10 ani s'ar strânge un fond cultural așa de mare, încât din acela s'ar putea susține toate școlile și bisericile noastre, ba s'ar putea folosi și pentru alte scopuri, pentru cari azi nu se poate aduna nici un ban.

Dar nu numai pentru deponenții proprietari ar fi de folos introducerea acestui ram de operațiune, ci și pentru băncile, cari primesc „Valoarea Română“ ar fi de un folos netăgăduit de mare, căci ele lombardând mai departe valorile, ajung la bani și astfel la câștig.

Pentru ca operațiunile să se facă pentru ambele părți cu folos cât mai mare, cred că ar fi bine că valorile, ce se predau ca „Valoare Română“ să se predee pe un timp minimal de un an, acțiunile nominative legal să se dorzeze, ca să nu fie nici o pedecă la lombardare.

Predarea acțiilor, lozurilor și a altor obiecte de valoare ca „Valoare Română“ nu poate fi pentru proprietar nici o cauză de nedumerire, căci dacă proprietarul are încredere în banca cutare sau cutare, pentru de a-și cumpăra acții și a-și depune banii spre fructificare, trebuie tot așa să aibă încredere în respectiva bancă și pentru a o încredința cu valorizarea valorilor, ce le are. Căci e tot una, ori depune proprietarul bani, ori depune hârtiile de valoare și unele și altele se fructifică, dar pe când la bani fără restrângerea formei se face depunerea, până atunci „Valoarea Română“ numai pe lângă susținerea formei se face și așa la bani se poate da o dobândă mai mare, pe când după „Valoarea Română“ numai o dobândă mai mică.

Băncilor prin încredințarea cu „Valoarea Română“ li-se ușurează cel mai greu lucru, reescontul, care la unele bănci e lunar, la altele săptămânal, iar la altele zilnic și care pe lângă aceea e foarte migălos, exact și recere cea mai mare punctualitate și foarte multe spese.

Prin lombardarea „Valoarei Române“ se cruță foarte mult timp, timbre și porto, precum și alte spese, care încă e un câștig foarte mare, făcându-se lombardarea pe timp de un an, numai odată ai de lucru cu ea în an și dacă nu-ți cere nime îndărăt valoarea, poate sta acolo și timp mai îndelungat.

„Valoarea Română“ se contează ca depunere și partidelor se extradă libel de depunere despre ele, acolo se introduce totul ce se referă la cauză. La finea libelului se pot notă eventualele sarcini cu cari sunt împovărate valorile, căci nu numai că se pot depune acțiunile și celelalte valori spre fructificare, dar totodată pot servi și ca bază de credit.

„Valoarea Română“ formează o bază nouă de operațiune pentru institute, care bază e tot astfel de solidă și reală, dacă nu și mai reală ca ipototeca pe pământ, căci pe când pământul în genere nu-l putem ști că unde și cum stă și ce valoare reală are, cunoștințe și informațiunea ne-o câștigăm mai mult dela

a 3-a persoană, până atunci „Valoarea Română“ o putem momentan ști și cunoaște dacă deschidem „Anuarul Băncilor“ sau căutăm cursul bursei din ziua aceea etc.

Afară de aceea se cruță spesele de timbru, in-tabulație, informație etc., precum și alte favoruri sunt, cari în cadrul unui singur articolu nici nu se pot spune.

Cu toate acestea la practicabilitatea acestei idei se pun și unele pedeci, dar pedecile nu sunt de natură atât de grea ca să nu se poată înlătură, învinge.

Cel mai greu lucru deocamdată este lombardarea potrivită a „Valoarei Române“, căci prin lombardarea aceasta trebuie să se obțină astfel de rezultat, care să asigure nu numai deponentului un procent oarecare, ci și băncii respective un folos potrivit.

Pentru această împrejurare băncile noastre nu sunt prea bune, căci ele și azi sunt așa de scumpe încât realizarea acestei idei pe baza etalonului de acum abia ar fi posibilă, ci ar trebui spre scopul acesta create institute noi, a căror rentabilitate fără îndoială ar fi de primul rang; sau ar trebui ca institutele noastre principale să se asocieze pentru realizarea acestei idei, care promite binele cel mai mare și e de o importanță netăgăduită.

(Cacova).

Ioan Epure,
directorul „Plugarului“.

Am publicat acest articol, ca un ce aparte. Dacă am înțeles bine pe autor propunerea D-Sale merge într'acolo, ca băncile noastre, valorile de tot felul, dar în preponderanță acțiunile băncilor noastre, („Valoarea Română“ cum le-a zis dl Epure) *luate împrumut* dela clienții lor, contra unei anumite taxe, — să le întrebuințeze pentru lombardare în altă parte. Ne-ar părea bine dacă ni-s'ar arăta mai amănunțit, cum își închipuie autorul pus în practică acest nou mijloc de a procura bani de operație, știut fiind că de regulă se primesc în lombard numai valorile cotate la bursă. Iar acțiunile noastre ar putea afla plasare mai ales numai în sinul băncilor noastre. Ar urmă deci ca acestea să-și amănesteze reciproc acțiunile, căci ideea de a crea în scopul amanetării „Valorii Române“ instituții anume, ni-se pare prea cutezată.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 12 Maiu 1910.

Moartea neașteptată a regelui Eduard VII al Angliei a produs în primul moment o mare derută în valorile engleze și neliniște pe toate celelalte piețe. Lumea s'a recules însă destul de curând și acum așteaptă deja nerăbdătoare deciziunile directorului Băncii engleze, care dacă ar țineă seamă numai de dispoziția momentană a pieții, ar putea reduce rata oficială. De altcum atențiunea cercurilor financiare e îndreptată asupra pieții americane cu cererile ei mari de numărare, cari îi dau de gândit. Discontul particular a scăzut în London la 3 $\frac{1}{2}$ %.

Gestiunea Băncii imperiale germane în săptămâna întâi n'a fost nicidecum favorabilă pentru că su-

marul ei abia s'a ameliorat cu 9 mil. M. Totuș discontul particular notează neschimbat 3%.

Sumarul Băncii Austro-Ungare din 7 crt. arată o îmbunătățire destul de însemnată. Rezerva de bilete face 78.5 milioane K, față de 2.3 milioane K în dare din săptămâna anterioară. În comparație cu anul trecut însă, când creșterea a fost de 107.9 milioane K, progresul în anul curent e mai mic.

CRONICA.

Bancă românească cu firmă tricoloră unguerească. Intr'un număr recent „Tribuna” informată de un corespondent al ei a adus știrea „sensațională” că firma filialei „Albinei” din Târgul-Murășului ar fi făcută în tricolorul roșu-alb-verde.

Același ziar publică acum o desmintire categorică a știrii din chestiune, provenită de sigur dela o persoană preocupată sau interesată, căci — precum se zice în desmintire — firma prezintă mai multe colori, din cari corespondentul putea descoperi cu aceeași bunăvoință ori și ce combinație de tricolor.

Intreaga știre se reduce deci la maliția și răutatea oamenilor!

*

Asociația regnicolară a institutelor de bani (Pénzintézetek országos egyesü'ése). Am amintit într'un număr trecut al nostru, că în capitala țării se pune la cale înființarea unei a doua asociații regnicolare a institutelor de bani. Aceasta a lansat acum apel, trimes și băncilor noastre, pentru a câștigă membrii.

Cum băncile noastre nu au nici un motiv sau interes a se amesteca în certele interne ivite în sânul membrilor asociației regnicolare vechi, va fi consult să observe față de noua grupare rezerva cuvenită.

*

Noua hârtie-monetă română. „Banca Națională a României” a hotărît schimbarea întregului ei stoc de hârtie-monetă.

Tipărirea s'a început cu bancnotele à Lei 20.—, din care sunt gata pentru 30 milioane lei.

Înfățișarea acestor hârtii este următoarea:

În față are două filigrame sus cu figura 20, și două jos, reprezentând în dreapta pe Traian și în stânga pe Mercur, zeul comerțului. Apoi, are admirabil desenat, în partea dreaptă o față și în stânga un băiat, iar la mijloc pajura țării.

Jos este scris: Banca Națională a României.

În dosul hârtiei este desenat un vultur, care zboară ținând o cruce în cioc și pajura României în ghiare.

Jos se văd doi plutași.

Afară de aceasta, noua hârtie are o bogăție de chenare de jur împrejurul filigramelor, toate executate în motive românești.

Hârtia de o sută de lei, este și mai elegantă decât cea de 20, întrucât, desemnurile au putut fi făcute în lărgime.

În față are cinci filigrame: patru la fel ca pe hârtiile de 20 lei, iar a cincea în mijloc, unde e scris: „una sută lei”.

Desenul din față reprezintă o țărancă, lângă care se văd o mulțime de lucruri românești ca: scoarțe, chilimuri, etc.

În dos este marca țării și monogramul Băncii Naționale, artistic executat pe întreaga față a hârtiei, unul lângă altul.

*

Un congres internațional al societăților pe acții va avea loc în anul acesta în *Bruxela* în luna Septembrie. Ultimul congres internațional a fost în anul 1889 și 1900 în Paris. Față de congresul din a. c. se arată pretutindenea mare interes. Vor participa nu numai toate statele europene, ci și Statele unite ale Americii, Japonia, Mexico, Brasilia, Argentina și alte țări transoceanice.

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

„**Bistrițana**” în Bistrița. Inregistrat: Alegerea lui Simion Tanco și Dr. Leon Scridon, ca membrii în direcțiune, investiți cu drept de firmare, în locul răposaților Ciril Deac și Gerasim Domide.

„**Coroana**” în Bistrița. Inregistrat: Alegerea lui Greg. Pietos și Dr. Iacob Murășan ca membrii în direcțiune, investiți cu drept de firmare, în locul lui Ioan Baciș și Mihai Făgărășanu.

Totodată a fost investit cu drept de firmare casarul Dumitru Baican.

„**Lumina**” în Sibiu. Inregistrat: Filiala din Târgul-Murășului și dezignarea „Gazetei Transilvaniei” ca foaie oficială în locul „Țării Noastre” încetate.

„**Mercur**” în Năsăud. Inregistrat: Modificarea §. 38 din statute întâmplată în adunarea generală dela 6 Martie a. c. și alegerea lui Dr. Octavian Domide, membru în direcțiune, investit cu drept de firmare. Șters: Calitatea de membrii în direcțiune și firmanți a lui Ciril Deac și Iacob Pop.

„**Târnavăna**” în Sighișoara. Inregistrat: Alegerea lui Onoriu Sasu, ca membru în direcțiune, investit cu drept de firmare, în locul lui Chirion Munteanu.

BIBLIOGRAFIE.

„**Contabilitate simplă, scrisă pentru școala poporală, școala de repetițiune și popor**”. Sub acest titlu a apărut încă în anul trecut un tractat de contabilitate de *Gavriil Trifu*, profesor ord. prep. în retragere. Ne-a ajuns în mână numai acum, din întâmplare această cărticică de 54 pagini (la redacție nu ni s'a trimis) și de aceea numai acum o putem anunța ca apărută. Cu această ocaziune ținem să facem câteva reflexiuni asupra rostului, ce-l poate avea la noi o asemenea carte și să arătăm întru cât expunerile Dlui Trifu pot aduce foloase reale aceloră, cari le vor citi.

Vorbind la alt loc al numărului nostru de azi despre necesitatea instruirii claselor noastre mai inferioare în contabilitate, am accentuat importanța acestui studiu pentru poporul nostru și ne-am exprimat dorința, ca factorii conducători în trebile noastre economice și culturale să se ocupe cu chestiunea aceasta.

Instrucția în școală, cursuri speciale de contabilitate, prelegeri despre folosul și necesitatea acestui studiu, apoi edarea de cărți potrivite priceperii generale despre contabilitate și eventual și aritmetică, ar fi mijloacele, prin cari s'ar putea obține mai curând sau mai târziu rezultate pozitive în direcția aceasta.

Cărticica amintită a dlui Trifu ar fi să fie una dintre primele încercări de a „ajută” ceva la ajungerea scopului de mai sus și ca atare merită toată considerația noastră. Ideea de a da poporului în mână o carte de purtarea socotelilor este în orice caz bine-

venită și constatările dlui Trifu în „prevorbirea” cărții celei Dsale despre serviciile, pe cari de sigur le face studiul contabilității oricui „dela Vlădică până la opincă”, trebuie să le aproabe oricine. Să vedem acum dacă și instrucțiile speciale, teoretice și practice, pe cari ni le dă domnul Trifu în contabilitate sunt intru toate de aprobat sau, nu?

După „prevorbire” dl Trifu explică foarte pe scurt în 8 capitole: „Inventariul”, „Prima însemnare” (Străția), „Diurnul (contul) cassei”, „Cartea de credință” (de credit), „Scontru” (Evidinția produselor și altor bunuri), „Evidinția (scontru) cambiilor”. „Încheierea” și „Deschiderea” iar la urmă în „Rezumat” se înșiră acestea încă odată mai concis și se arată mici detalii despre cărțile de contabilitate și folosirea lor. La fiecare capitol sunt date exemple practice.

Dl Trifu a vrut să fie scurt la vorbă și astfel a întrelăsat a da la început unele deslușiri generale asupra contabilității și a rostului acesteia. Pe lângă ceea ce a spus în privința aceasta în „prevorbire” n'a mai adăogat nimic, ci deadreptul a început cu inventariul. A întrelăsat a explică fondul contabilității în general și a arăta legătura acestui studiu cu viața practică, intrând deodată în „mecanismul” ei. A lăsat apoi cu totul afară și orice îndrumări generale de ordin juridic în purtarea cărților. Asemenea presupuu știute diverse calculări de interese etc. apoi afacerile de cambii, cuponi de dividendă, depuneri etc. despre cari de-abia amintește. După părerea noastră eră bine, ca — fie și mai pe scurt — dar să se fi dat mici explicații asupra tuturor acestor lucruri, dacă eră vorba ca această carte să fie destinată poporului.

La explicarea diverselor cărți și evidente, ce sunt a se purta după sistemul contabilității simple, observăm următoarele:

a) Cu privire la fond. Principiul contabilității de dare și primire: debit și credit, nu-l aplică corect sau cel puțin nu-l explică așa ca să-l priceapă oricine. Se pare; că confundă autorul — la explicarea cărții de credință (Salda-conti, Contul persoanelor, Maiestru) contabilitatea simplă cu cea dublă. Va fi greu să înțeleagă d. e. un țăran, că contul „Cassa” „pretinde” și contul „Dare” e „dător” pentru darea, pe care o plătește el. Astfel dl Trifu introduce în „Maiestru” („cartea de credință” a dsale!) ca conturi separate orice rami de afaceri, cu cari ne ocupăm, nu numai conturi de persoane și cel mult Cont. Capital și Cont. Efecte de primit și de plată, ceace de sigur îngreuiază oamenilor mai simpli înțelegerea și purtarea acestui fel de contabilitate.

b) Cu privire la formă, observăm, că autorul este în unele locuri prea scurt și face impresia, că s'ar adresă unora, cari cunosc de mai înainte lucrurile acesteia.

Dar dintre toate cea mai mare și neiertată greșală a autorului este limba absolut de condamnat în care-și face expunerile sale. Voind să vorbească poate la înțelesul poporului, se folosește de expresiuni și cuvinte, cari în limba noastră literară de azi nu mai pot avea loc. Se înțelege că nu-i vorba aici d. e. numai doar de *terminii comerciali* — de cari nici nu mai amintim în special — ci în general de limba în care e scrisă cartea.

Iată câteva exemple de limbă din cartea dlui Trifu: „Se face (inventariu) pe o cōlă și încă: pe latură stângă sē însemnă etc.”

„Din acesta însemnare însemnările nōstre le trecem apoi etc.”

Apoi cuvinte ca: „papir” „se apucă” (se îmbogățesc) „dinariu” (jurnal) „cartea de credință” (Salda-Conti) etc.

De încheiere ne exprimăm pe deoparte părerea de bine, că dl Trifu s'a cugetat să atingă și discute o chestiune ca aceasta, menită să deă poporului nostru o însemnată armă de înaintare pe teren economic și și dorim că „în propagarea acestei idei” să mai găsească mulți imitatori. Pe de altă parte regretăm foarte mult, că nu suntem în pozițiune a recomanda cartea dlui Trifu așa de călduros precum am fi dorit, fiind — în parte cel puțin — mancă și având în special defectul amintit, de a fi scrisă într'o limbă românească, azi imposibilă.

România mezőgazdasági és szocialis viszonyai (Relațiile agronomice și sociale din România) de Barabás Endre. Cluj.* 1909. Editura revistei „Erdélyi Gazda”. Prețul K. 3.—.

Este o broșură de 130 pagini, în care autorul face cunoscute publicului maghiar relațiile sociale și agronomice din România atât de puțin cunoscute până acum Maghiarilor. Lucrarea este bazată parte pe datele oficiale române, parte pe experiențele proprii ale autorului, care a petrecut timp mai îndelungat în România.

Vom reveni.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente, ediția a II-a de I. C. Panțu prof. la școala sup. de com., o carte de specialitate în extensiune de I—IX+160 pagini, octav mare. Prețul este 3 coroane. Se recomandă funcționarilor de bancă membrilor din direcțiune, cenzorilor, preoților și învățătorilor noștri și tutorora, cari au de a face cu băncile și cu cassele de păstrare. Se poate procura prin orice librărie sau direct dela librăria Ciurcu sau Mureșanu din Brașov sau dela librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Cheia pentru calcularea intereselor, cu instrucțiune pentru folosirea ei. Sibiu 1910. Editura „Revistei Economice”. Prețul 50 fil.

„Cheia” de sus este o tabelă de cifre, cu ajutorul căreia prin o simplă înmulțire (X) se pot afla cu cea mai mare ușurință și siguranță interesele după orice sumă pe anumite zile. Se poate folosi la calcularea intereselor la cambii, depuneri etc.

Îndeosebi este chemată a face bune servicii „Cheia”, bărbăților de încredere ai băncilor și însoțitorilor noastre, ușurându-le în măsură însemnată lucrul, ce îl au cu calcularea intereselor de întârziere la prolongiri de cambii și tot felul de împrumuturi de altă natură; dar o vor putea folosi cu succes și advocații; preoții la socotelile bisericesti, notarii și colecătorii de dare comunale; capitaliștii privați, cari cu ajutorul ei pot controla cu ușurință exactitatea dobânzilor, ce li-se socotesc după depuneri, efecte (hârtii de valoare) escontări de cupoane etc.

Cu un cuvânt „Cheia” este o tabelă de adevărat folos practic pentru toți, cari au daraveri de bani și editarea unei astfel de „Chei” a fost o trebuință demult și adeseori reclamată la noi.

Cheia pentru calcularea intereselor tipărită pe carton tare și durabil costă 50 fil. și se poate comanda la Administrația „Revistei Economice” în Sibiu Nagyszében.

La comande de una sau două exemplare prețul se trimete mai bine în mărci poștale.

Bursa de București.

Cursul din 11 Mai 1910.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	101- $\frac{1}{4}$
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	96-60
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	92-
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	"	92-
" " " convertită din 1905, 4%	"	"	92-
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	"	101- $\frac{3}{8}$
Serisuri fonciare rurale 5%	"	"	99-30
" " " " " 4%	"	"	89-18
" " " urb București 5%	"	"	99-
" " " " Iași 5%	"	"	96- $\frac{3}{4}$

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 11 Mai 1910.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	. . . . .	23-90—24-60
" " Tisa	" " " "	"	24—24-60
" " Pesta	" " " "	"	23-85—24-50
" " Alba-reg.	" " " "	"	23-85—24-40
" " Bacica,	" " " "	"	23-50—24-40
Secară	" " " "	"	16-50—16-95
Orz	" " " "	"	12—12-70
Ovės	" " " "	"	14—15-20
Porumb	" " " "	"	11-70—11-90
Rapiță.	" " " "	"	—
Slănină (clisă)	" " " "	"	165—169--
Untură de porc B.-Pesta	" " " "	"	193—194--

Legea Tovărășiilor

(Legea comercială ungară artic. XXXVII : 1875
cu o introducere și îndrumări pentru înființarea
tovărășiilor)

de

Vasile C. Osvadă,

directorul însoțirei „Agricola“ din Hunedoara și redactorul
foaiei „Tovărășia“ din Orăștie.

Se poate comandă la autor sau și prin admini-
strația „Rev. Economice“ cu prețul de 50 fl.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul,
organizația, operațiunile și importanța
băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comerc.

Se poate comandă dela administrația »Re-
vistei Economice«, cu prețul de 1
coroană.

„ZLĂGNEANA“ inst. de credit și economii în Zlatna.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **contabil** la insti-
tutul de credit și economii „Zlăgnea“, societate
pe acții în Zlatna (Zalatna, ctul Alba inferioară), se
publică prin aceasta concurs cu termen de 25 Mai n. 1910.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

a) Salar anual Cor. 1200— în rate lunare an-
ticipative;

b) Tantiemă statutară.

Dela reflectanți se recere:

a) Să dovedească, că au absolvat cu succes bun-
vre-o școală comercială;

b) Să poseadă în vorbire și scriere limba ro-
mână și maghiară;

c) Că au oareșcare rutină deja în afacerile de
bancă.

După un an de probă alesul va fi aplicat defi-
nitiv în serviciul băncii, pe când i se pune în vedere
și ameliorarea salarului în conformitate cu zelul și
dibăcia dovedită.

Postul e de a se ocupa imediat.

Zlatna, 4 Mai n. 1910.

Nr. 115 (1—1)

Direcțiunea.

Societatea de asigurare „Dunărea“.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33.928,000

— Centrala în Viena: —

◆◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆◆

la

„Albina“ inst. de credit și de economii.

„Dunărea“ se ocupă cu:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină,
contra infracției (furt prin spargere), asigurări de
sticle la galantare, de transport, precum și cu
asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai
culante premii și condițiuni. Asemenea se fac
asigurări pentru cazuri de accidente prin socie-
tatea de asigurare pe acții „Danubius“ fondată
sub egida societății „Dunărea“.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1—, leg. K 1-50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900—1901—1902—1903—1904—1905—1906—
1907—1908—1909 și 1910.

Prețul: câte K 3—; pe anul 1910 K 4—.

Se comandă la Administrația »Re-
vistei Economice“ în Sibiu (Nagyszeben).